МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 5

Матеріали
Звітної науково-практичної конференції науковців МАУП
“Соціальна практика та теоретико-методологічні
засади модернізації України
(політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)”
м. Київ, МАУП, 30 листопада 2017 р.

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2017

ББК 63.3(4УКР)я43
С76

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 12 від 25.10.17)

Редакційна колегія:
М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор).

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП "Видавничий дім "Персонал", 2008 —

С76 Вип. 5: Матеріали звітн. наук.-практ. конф. "Соціальна практика та теоретико-методологічні засади модернізації України (політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)", 30 листопада 2017 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2017. — 352 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези доповідей учасників науково-практичних форумів МАУП, що відбувались у контексті загальноакадемічної Науково-практичної конференції "Соціальна практика та теоретико-методологічні засади модернізації України (політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)" з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2017
© ДП "Видавничий дім "Персонал", 2017

Алієва-Барановська В. М., Катречко К. С.
Шляхи удосконалення імпортної діяльності суб'єктів господарювання України ... 237

Амбросенко О. П.
Оцінка впливу землекористування на екологічну стабільність агроландшафтів України ... 240

Берестецька Л. М.
Використання нових інформаційних технологій в бізнес-освіті ... 243

Бігдаш В. Д.
Джерела та чинники управління ризиками медичної реформи ... 246

Братусь Г. А., Бабій К. І.
Методологія оцінки ефективності управління бізнесом на ДП ТА "КИЙ АВІА" ... 248

Братусь Г. А.
Застосування міжнародного досвіду у діяльності ринку цінних паперів України ... 251

Головач Н. В.
Реалізація інноваційних підходів до підготовки кадрів в Україні ... 254

Згалат-Лозинська Л. О.
Підходи до удосконалення оплати праці працівників будівельних підприємств ... 257

Дмитренко Т. Л.
Теоретико-методологічні засади управління ризиком в сфері фінансового моніторингу 260

Дорошенко Л. С.
Лізинг як сучасний вид послуг при підборі персоналу ... 263

Дорошенко Л. С., Лапицька Н. І.
Роль аудиту в удосконаленні управління персоналом ... 266

Калина А. В.
Пропозиції щодо регулювання за планового рівня людського розвитку ... 269

Карбовська Л. А., Прокопенко Н. І.
Необхідність та можливість активізації інноваційної діяльності вітчизняних поліграфічних підприємств ... 271

Кобржицький В. В.
Особливості інвестиційної діяльності в туристичному та готельному бізнесі ... 275

Козлова А. І.
Іноземні інвестиції в промисловість України ... 278

Колпаков В. М.
Проблеми методологічного забезпечення модернізації України ... 281

Корінчевська І. А.
Сучасні інноваційні тенденції управління приватним закладом охорони здоров'я в Україні ... 285

Кузнецова А. І.
Підвищення кваліфікації облікових працівників як фактор їх фізичної та психічної адаптації до викликів сучасної глобалізованої економіки та кризових впливів ... 288

Новальська Н. І.
Підготовка фахівців-управлінців для галузі охорони здоров'я в Україні ... 291

Ольшанська О. П., Мороз-Ольшанська Н. В.
Культура як соціально-практичний засіб в процесі модернізації України ... 294

О. П. ОЛЬШАНСЬКА
канд. екон. наук, доц., ННІМЕФ МАУП

Н. В. МОРОЗ-ОЛЬШАНСЬКА
магістр, докторант Академії Ігнаціанум в Кракові

КУЛЬТУРА ЯК СОЦІАЛЬНО-ПРАКТИЧНИЙ ЗАСІБ В ПРОЦЕСІ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Культура є джерелом соціального розвитку, оскільки, маючи в собі світ цінностей, легітимує суспільні структури і очікувані в них напрями змін, що починаються від людини як члена соціуму і творця культури, але — в діалектичному процесі взаємних взаємодій під час процесів соціалізації і виховання — людина також формується дякуючи культуру модельована в характеристиках своїх основ і способах участі в ритмах громадського життя. Те, що твориться в людині найважливіше, натомість те, що виникне поза людиною в результаті її дії — це важливе і цінне, оскільки сприяє розвитку самої людини. Людина — творячи культуру і користуючись нею — вдосконалює свої обдарованості, формує індивідуальність, розвивається як особа, стає більш людиною, більш "є", має більший доступ до "буття" [1, *20–21*]. Посилаючись на суспільну думку Папи Римського Іоанна Павла II, якої ключовим формулюванням є теза про схвалення людини як особи, що знайшла вираз в часто цитованому формулюванні: "людина є набагато цінніша з огляду на те, ким вона є, ніж з огляду на те, що вона має". "Щоб творити культуру потрібно до кінця і цілісно бачити людину як особливу самобутню цінність, як суб'єкт, пов'язаний з особовою трансцендентністю. Потрібно цю людину афірмувати для неї самої, а не для будь-яких інших аргументів чи відношень" [2].

Людина є культурною цінністю, а наявні в ній можливості часто окреслюються поняттям "людський капітал". Значення поняття людського капіталу обіймає однаково запас знань, вміння, здоров'я, як і життєву енергію як ознаку спільноти. Наприклад, в урядових Стратегіях Розвитку Польщі виразно вказано, що людський капітал є однаково ефектом як і метою процесу розвитку, оскільки соціальна політика і економічна політика мусять йти з собою в парі. Інвестування в людський капітал з однієї сторони помножить багатство країни в результаті міжнародного обміну, а з іншого боку є самобутнім багатством, що проявляється в суспільному і культурному розвитку людини і народу як сукупності. Теорія людського капіталу вважається за інтелектуальне обґрунтування демократії, свободи і прав людини [3].

Як приклад добрих практик і значення соціального значення культури в Польщі в 2004–2013 роках в Національній Стратегії Розвитку Культури культуру визнають за основний чинник суспільного розвитку і визначають 11 сфер впливу культури на суспільний розвиток.

Культура:

1. створює інтелектуальний потенціал регіонів, будуючи людський капітал;
2. створює, через популяризацію культурної різнорідності, свідоме відкрите суспільство, що керується етичними нормами;
3. протидіє суспільним патологіям;

4. є стержнем суспільної інтеграції;
5. є сенсом національної тотожності;
6. охороняє регіональну близькість;
7. є базою співробітництва і міжлюдської комунікації;
8. реалізовує постулати політики рівноправ'я статі, расової рівності і суспільної солідарності;
9. допомагає повернути осіб з вадами та інвалідів до громадського і професійного життя (наприклад, терапії через культуру, зміна ментальності і перемагання упереджень);
10. зменшує диспропорції особистого розвитку громадян;
11. становить одну з форм і вимірів підвищення соціального рангу [4].

Можна напевно розширювати список сфер суспільного розвитку, які залежні від моделюючого впливу культури, наприклад, відокремлюючи сфер економічного життя від форм громадянської активності. Можна також будувати їх згідно з іншим критеріям. Пропонований в Національній Стратегії Розвитку Культури Польщі список сфер, на які культура безпосередньо впливає, є в деякій мірі емпіричним прикладом можливості, а також необхідності врахування в політиці державної влади та самоврядування значення культури однаково в масштабі країни, як і окремих регіонів.

Варто також відзначити, що суб'єктом громадського життя може бути не тільки одиниця (людина), але також група людей, тому принципови є значення культурної тотожністі у груповому вимірі. Польський науковець Лешек Колаковський вирізняє п'ять елементів, що творять цю тотожність. Перший — це "національний дух", який дозволяє розуміти і приймати історичний досвід, другим є "історична пам'ять", тобто свідомість перебігу в історії, її продовження і нарощування у власному житті. Наступний елемент — це антиципація, тобто направленість до майбутнього, мислення і дія в категоріях "майбутнього". Четвертим чинником є територія, а останнім — свідомість визначеного в часі початку, однаково в історичному як і легендарному вимірі (напр. українське козацтво) [5, *42–44*].

Значення пріорітету культури є особливо важливим у сучасній суспільній ситуації України, де одночасно з докорінною перебудовою усього комплексу суспільно-економічних відносин відбувається творення самостійної держави, нової політичної нації, вихід українського суспільства у новий — європейський — культурний простір, а також залучення до актуального культурного обігу величезного масиву нової інформації як історичної, так і сучасної світової [6, *29*].

Сучасна сфера культури України, як і країна загалом, переживає системну кризу, викликану відсутністю реформ, а також стратегічного курсу розвитку та пакету тактичних завдань, які потрібно вирішувати на кожному конкретному етапі [7, *43*]. Крім цього, стара тоталітарна система цінностей продовжує існувати у свідомості більшої частини населення (людей) України і згубні для розвитку демократичної держави культурні цінності та установки стають сталими нормами життя суспільства. Загалом, українській державі слід звернути особливу увагу на питання збереження власної самобутності у процесах євроінтеграції. Культурна самобутність визначається як сукупність неповторних цінностей та традицій народу, за допомогою яких він представляє себе у світовому співтоваристві та розширює можливості для всебічного розвитку людини. Крім того, обов'язок засвоювати і зберігати духовні скарби минулих поколінь має стати одним із провідних принципів сучасної системи виховання, адже культурна самобутність і самототожність будь-якої нації залежить від таких стратегічних пріоритетів, як збереження культурної спадщини народу, перш за все духовної — звичаїв, традицій та моральних цінностей, що має безпосередній

вплив на людський розвиток [8, *52–54*]. Задля створення якісної стратегії розвитку культури України як соціально-практичний засіб в процесі модернізації країни варто взяти за приклади національні стратегії розвитку, які створюють сусідні країни Європейського Союзу, як Польща. В процесі регіонального розвитку України важливо щоб кожний обласний центр та більші міські агломерації створили подібні стратегії, опираючись на загальнонаціональному. Подібна стратегія розвитку має опиратися на чітких наукових та соціальних опрацюваннях, незалежних дослідженнях, опитуваннях та консультаціях з представниками культури, що допоможе в якості даної стратегії. Стратегія розвитку культури має бути побудована на термін не менший ніж 9–10 років і має виконуватися не зважаючи на зміну політичних сил (можливі внесення незначних поправок). Тільки за таких умов розвиток культури в Україні може привести на цілеспрямованого розвитку українського народу як людського капіталу і економічного потенціалу держави.

"Програмування розвитку стає вже не фанаберією візіонерів, але обов'язком працюючого державного апарату і органів територіального самоврядування. Формулювання стратегії і довгоперіодичних планів розвитку не є обмеженням наступної влади — політичної групи, ані тим більш влади самоврядування, але є дією, яка має продержавний характер і є виконанням обов'язку раціонального управління цією сферою громадського життя — таку вразливу на якість управління і на індивідуальність її творців" [9].

Джерела

1. Dyczewski L. Kultura polska w procesie przemian, KUL / L. Dyczewski // Люблін 1993, 310 с.
2. Jan Paweł II, W imię przyszłości kultury. Przemówienie w UNESCO / Jan Paweł II // Париж, 2 червня 1980.
3. Świątkiewicz W. Kultura a rozwój społeczny / W. Świątkiewicz // пленарний виступ Конгресу Культури Сілезького Воєводства, 2010.
4. Ministerstwo Kultury, Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004–2013, Режим доступу до інтернет ресурсу (доступ 28.10.2017): http://bip.mkidn.gov.pl/media/docs/Narodowa_Strategia_Rozwoju_Kultury.pdf
5. Mazurkiewicz P. Europeizacja Europy, Fundacja ATK / P. Mazurkiewicz // Варшава 2001, 421 с.
6. Бітаєв В. Гуманістична парадигма соціалізації та самоідентифікаціїї людини в контексті євроінтеграційного процесу / В. Бітаєв // Українська культура: перспективи євроінтеграції. Інноваційні процеси в сучасній культурі, Київ 2016, с. 27–31.
7. Виткалов С. Галузь культури в контексті євроінтеграції / С. Виткалов // Українська культура: перспективи євроінтеграції. Інноваційні процеси в сучасній культурі, Київ 2016, с. 43–45.
8. Калюжна Ю. Вплив євроінтеграційних процесів на молодіжне сприйняття сучасної української культури / Ю. Калюжна // Українська культура: перспективи євроінтеграції. Інноваційні процеси в сучасній культурі, Київ 2016, с. 52–54.